

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความนิยมในการให้ไว้พิธีกรรมศพมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ซึ่งการให้ไว้พิธีกรรมศพนั้น เป็นลักษณะการสวดเพื่อสารข่ายพระคุณของพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ทำให้เกิดอนุสติแก่ผู้ที่ฟัง บุญเน้นให้เกิดสามัชชี มีจิตใจเป็นเอกกัคคามนุสสี ที่มีอารมณ์เป็นหนึ่งเดียวแน่วแน่ การสวดมนต์เพื่อเจริญเมตตา จนกลاشนาเป็นคติความเชื่อและพิธีกรรมอย่างหนึ่งในพระพุทธศาสนา ดังจะเห็นได้จากการกล่าวบทนั้นสการพระรัตนตรัยก่อนการกล่าวบทอัญเชิญเทพเจ้าต่าง ๆ เสมอ ซึ่งคติความเชื่อของศาสนพราหมณ์ก็เช่นเดียวกัน จึงทำให้มีผู้คนที่สนใจเข้ามาประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อเป็นเครื่องขัดหนีภวิตใจ มีพลังด่อสู่ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวัน

การสวดสาขายา หมายถึง การใช้เงงแสคงเรื่อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 หน้า 827) ที่ว่า ด้วยคำพูด เพื่อให้เกิดความเข้าใจ คำพูดที่คือรวมมิลักษณะเป็นว่าจากุภายิต ไม่เป็นว่าจากุภายิต เป็นว่าไไม่มีไทย และท่านผู้รู้ไม่ติดเตียน ดังที่พระพุทธเจ้ากล่าวถึงลักษณะของคำพูดที่คือ ๕ ประการ ไว้ในว่าจากุภาร อังคุตตันิกาย ปัญจกนิบاد กือ (พระไตรปิฎกเล่มที่ 22, 2539 หน้า 338)

- (1) พูดถูกกาล
- (2) พูดคำจริง
- (3) พูดคำอ่อนหวาน
- (4) พูดคำประกอบด้วยประไยชน์
- (5) พูดด้วยเมตตาจิต

การสวดมนต์เป็นการแสดงออกด้วยคำพูด เป็นการพูดด้วยเมตตาจิต จึงเชื่อกันว่าจะขับไล่ความชั่วร้ายออกไปและนำมาซึ่งสิ่งดีแม้การฟังสวดมนต์ก็ถือว่าจะได้รับอา鼻ิสงส์เช่นเดียวกัน เหมือนกัน คำพูดถือว่าเป็นคัวแทนของอำนาจที่ปรากฏในอินเดียโบราณ เพราะคำพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างสารรักและโลก แม้จะมีทัศนคติเป็นเช่นนี้กับบทสวดมนต์ พระพุทธศาสนา ก็ไม่ได้ปฏิเสธอำนาจของคำจริงที่เปล่งออกมากอย่างชื่อสัคย์จริงจัง คำพูดที่ดึงงานประกอบด้วยสาระที่มีประโยชน์และมีความหมาย ก็ถือได้ว่าเป็นมงคล (มนุคล, ม.ป.ป. หน้า 262) การสวดข้อธรรมโดย

มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาและเพื่อรักษาข้อความในพระคัมภีร์ จึงเป็นสิ่งที่พระสงฆ์ได้ทำมาบันทึกไว้ในรายกาล การสาดออกเสียงอย่างชัดเจนขณะที่นักถือความหมายของสิ่งที่กำลังสาด เป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญอย่างสูง

การสาดมนต์ เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการพัฒนาจิตใจให้เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แนวทุทธศาสนา ทำให้รวมพลังกันทั้งบ้าน วัด โรงเรียน ส่วนราชการ และองค์กรต่าง ๆ เพื่อระลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัย และบำเพ็ญสมารถไปพร้อมกัน ดังพระพุทธเจ้าครร沙ไว้ในวินิจฉัยนั้น ระบุว่า “นางคณหనิ้นสาดมนต์ หรือสาดขายข้อธรรมที่เกบได้เรียนมา และขณะที่สาดมนต์ด้วยจิต เป็นสมาธินี้ เขาเนื่อมข้อธรรมมาปฏิบูติจนบรรลุถึงความที่นั่นทุกข์ได้” ด้านความเชื่อการสาดพระคາชาธินบัญชรนั้น ได้มีผู้กล่าวพรรณนาพุทธคุณไว้มากmanyว่า “ผู้ใดได้สาดภาระพระคາชาธินบัญชรนี้อยู่เป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอแล้ว จะทำให้เกิดความเป็นสิริมงคลสมบูรณ์ หมุนผล ศัตกรุหน่ายพาดไม่ถูกถ้าภัยราษฎร จะเดินทางไปทางใดย่อมเกิดแต่ความเมตตาบนนิยม เกิดภากเพลทวี ขัดก็จากภูตผีศาจร้าย ตลอดจนคุณไสยต่าง ๆ ได้ ทำน้ำมนต์รอดแก้ วิกฤติแก้สรรพโกรกสรรพภัยหายสิ้นเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต” จากความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันมาเนี้ยเอง จึงทำให้ผู้คนนิยมสาดพระคາชาธินบัญชรกันอย่างแพร่หลาย (เสรีษรพงษ์ วรรณปัก, 2547, หน้า 9)

พระคາชาธินบัญชรเป็นที่นิยมสาดกันแพร่หลายในเมืองไทยกล่าวกันว่าเป็นของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พุทธmrสี) แห่งวัดระชังโภสิตาราม แต่กายหลัง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ สมเด็จพระญาณสัจว (เจริญ สุวัฒโน) วัดบวรนิเวศวิหาร ได้ตรวจสอบให้ทราบว่าในร่าง แต่ที่นั่นที่เมืองเชียงใหม่ ในราชสมบัติของพระเจ้าติโลกราช (พ.ศ. ๑๗๕๕-๑๗๐๓) รัชกาลที่ ๑ แห่งเชียงใหม่ หรือมิฉะนั้นก็ไม่เกินสมัยพระเจ้าอิน്ദรา (พ.ศ. ๒๑๑๑-๑๗๔๐) ผู้รับงาท่านของเชียงใหม่สรุปว่าได้มางจากลังกา นางท่านสรุปว่า แต่โดยพระศักดิ์สิทธิ์ กิมหยาวยังคงใหม่ ผู้เดียว ค่าอาบุปตสันติ หรือมหาสันติ hill แม้จะไม่ปรากฏชัดเจนว่าผู้ใดแต่ แต่ค่าานี้เป็นที่นับถือสาดกันแพร่หลายอยู่ในหมู่ชาวล้านนาต่อไปนานกว่า ๔๐๐ ปีมาแล้ว (จินดา เชงสมบูรณ์, 2544, หน้า 30)

พระคາชาธินบัญชรนี้ก็มาจากการเชื่อเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ โดยท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พุทธmrสี) ได้กันพใบกันกีร์โบราณ แล้วนำมาตัดแบ่งแก้ไขแต่งเติมเนื้อหาบทสาดให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เรียกว่า “ฉบับสาดของวัดระชัง” ซึ่งใช้สาดกันแพร่หลายอยู่ในสังคมไทยจนถึงปัจจุบันนี้ (ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ และ รัชฎาพร ศรีภิบาล, 2545 หน้า 79 พระคานานี้ เป็นการอัญเชิญพระพุทธานุภาพของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

รูปแบบของการติดต่อหรือการ “เข้าหา” ถ้านางศักดิ์สิทธิ์ในสถานะต่าง ๆ ก็มีลักษณะแตกต่างกันออกไป เช่น การติดต่อโดยตรงอย่างการสัมภาษณ์ การบนบาน หรือการประกอบพิธีกรรมอื่น ๆ

ดังนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการสัมภาษณ์โดยเฉพาะภาคภาษาชนบทบัญชาเพื่อให้สังคมไทยเกิดสันติสุข สงบ ร่มเย็น และผู้วิจัยมีความเชื่อเกี่ยวกับ เคยได้เข้าไปร่วมประกอบพิธีกรรมไว้พระสัมภานต์พระภาคภาษาชนบทบัญชา ในวัดแขวงโขมสิตารามและวัดอินทร์วิหาร นำมาสู่ความสนใจอย่างศึกษาวิจัย ความเชื่อ และพิธีกรรม ในการสวดพระภาคภาษาชนบทบัญชาทั้ง ในวัดแขวงโขมสิตาราม และวัดอินทร์วิหาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเชื่อในการสวดพระภาคภาษาชนบทบัญชาของวัดแขวงโขมสิตารามและวัดอินทร์วิหาร
2. เพื่อศึกษาพิธีกรรมการสวดพระภาคภาษาชนบทบัญชาของผู้ที่มาประกอบพิธีสวด ณ วัดแขวงโขมสิตาราม และวัดอินทร์วิหาร
3. เพื่อศึกษาผลที่เกิดจากความเชื่อในการสวดพระภาคภาษาชนบทบัญชา ของผู้ที่มาประกอบพิธีกรรมการสวด ณ วัดแขวงโขมสิตาราม และวัดอินทร์วิหาร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประเทศ

ประเทศไทยศึกษาคืบ ประเทศไทยที่เข้ามาประกอบพิธีสัมภานต์พระภาคภาษาชนบทบัญชาใน วัดแขวงโขมสิตาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร และวัดอินทร์วิหาร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบโคลาด้วยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง จากวัดแขวงโขมสิตาราม จำนวน 100 คน แบ่งเป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน กลุ่มตัวอย่างจาก วัดอินทร์วิหาร จำนวน 100 คน แบ่งเป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความเชื่อ และพิธีกรรม ของผู้ที่มาสวดพระคาถาชินบัญชร ณ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดอินทร์วิหาร และผลที่เกิดจากความเชื่อของผู้ที่สวดพระคาถาชินบัญชร

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการวิจัย นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

4. ขอบเขตด้านเวลา เริ่มตั้งแต่ มกราคม พ.ศ. 2549 – มีนาคม พ.ศ. 2550

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบประวัติความเป็นมาของพระคาถาชินบัญชร

2. ทราบ ความเชื่อและพิธีกรรมในการสวดพระคาถาชินบัญชรของคนไทยที่มาประกอบพิธีสวด ที่วัดระฆังโฆสิตาราม และวัดอินทร์วิหาร

3. ทราบผลที่เกิดจากการสวดมนต์พระคาถาชินบัญชรของคนไทยที่มาประกอบพิธีสวด ณ วัดระฆังโฆสิตาราม และ วัดอินทร์วิหาร

4. ข้อมูลและหลักการสวดพระคาถาชินบัญชรเป็นแนวทางในการปฏิบัติและนำไปสู่ การแก้ไขปัญหาสังคมส่วนสูงขึ้น

5. เป็นแนวทางให้คนในสังคม และเข้าชนได้นำรูปแบบ การสวดพระคาถาชินบัญชร ไปปฏิบัติพัฒนาช่วยสังคมให้ดีขึ้น